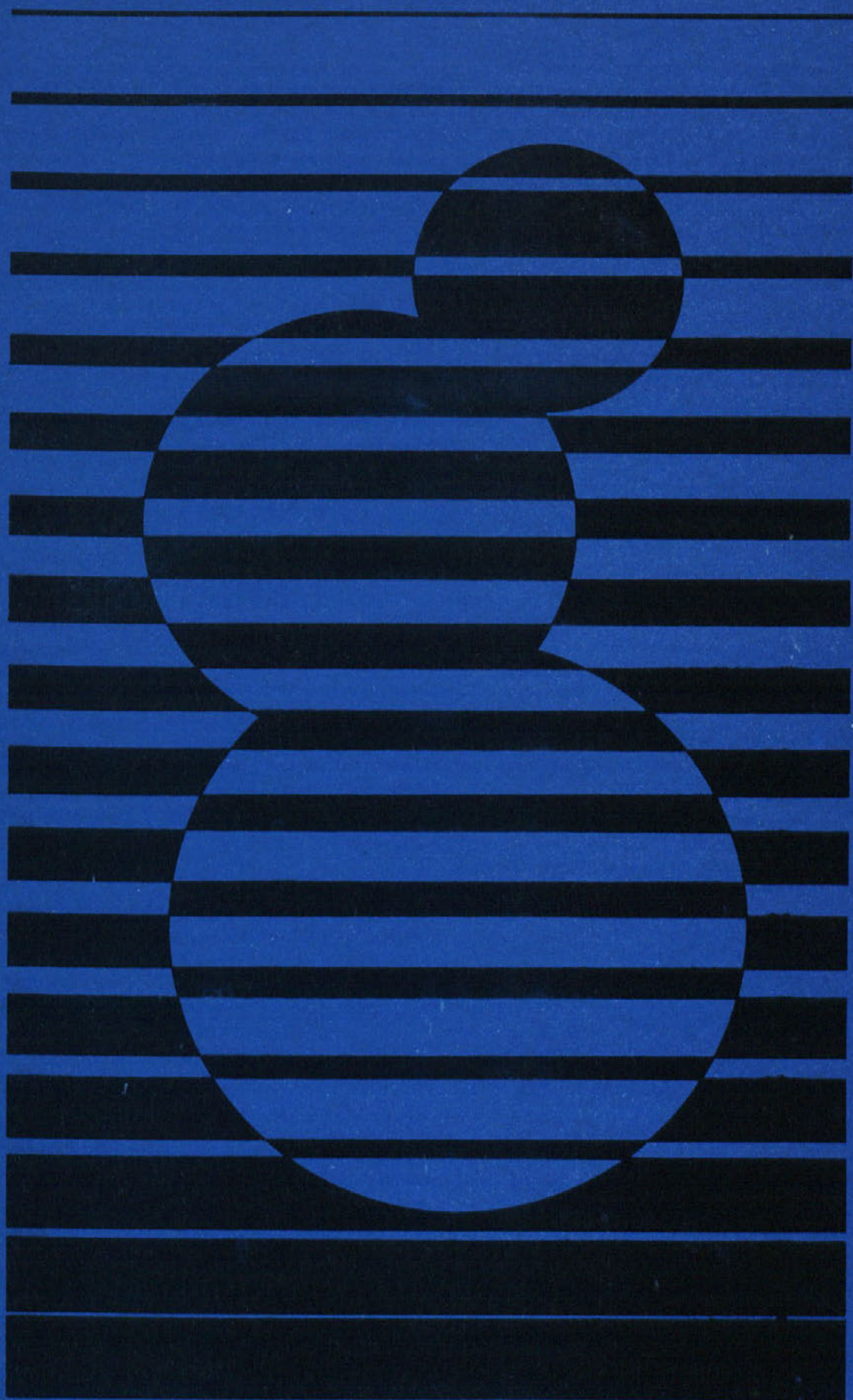

elektromotor

glasilo TOZD ISKRA ŽELEZNIKI
leto IV., št. 2 marec 1983

8. MAREC - DAN ŽENA

8. marec in z njim spomin na konferenco v Københavnu leta 1910, kjer so žene vsega sveta sprejele sklep, da 8. marec proglase za praznik borbenih žena. Takrat so se žene še morale boriti za osnovne pravice in enakopravnost v družbi, za zaščito družine in za človeka vredno življenje.

Izbojevale so si svobodo in enakopravnost. Naša zakonodaja in samoupravni socialistični sistem dajeta ženskam enake pravice kot moškim, pravice, ki bi jih težko našli v katerikoli drugi zakonodaji v svetu. Narobe je le to, da se jih vsi, ženske in moški, premalo zavedamo in jih v praksi prepočasno uve javljamo.

Nismo še popolnoma doumeli, da je ženska v naši samoupravni socialistični družbi žena, mati, delavka, samoupravljalica, družbenopolitična delavka. Otroci od nje zahtevajo ljubezen, možje od nje pričakujejo nežnost, dobro voljo in oporo, delovna organizacija pa maksimalno angažiranost tako v delovnem procesu kot v organih upravljanja.

Ob teh razmišljanjih začutimo, da je treba dati prazniku dneva žena neko tehtnejšo in globljo vsebino in da dan žena ne more biti le veselica, darilni paket ali cvetje. Ta dan v obdobju naše zmaterializirane družbe ne sme izgubiti na svojem pomenu, ampak naj bo potrditev, da ženske pri nas enakopravno in vzajemno s svojimi tovariši uresničujejo take odnose v družbi, ki naj bi polno uveljavili položaj in pravice tistega, ki dela in ustvarja družbeno bogastvo. Znebimo se predsodkov, posledic

zastarelih nazorov, meščanske vzgoje in pojmovanj o moških in ženskih delih, poskušajmo se vživeti v njeno vlogo in ji dati tako mesto, kot ji v naši družbi pripada, pa bo to najlepše darilo za njen praznik.

Mici Nastran

ZAKAJ IMAM RAD(-A) SVOJO MAMO ? KAJ MI POMENI MAMA ?

Svojo mamico imam rad, ker mi pere obleko in kuha. Mama mi pomeni vse, ker me ima rada in da mi pomaga. Zjutraj me zgodaj pokliče.

Peter, 3.a.

Svojo mamico imam rad zato, ker je dobra, pomaga mi pri vsem, česar ne zmorem sam. Mama mi kuha kosilo. Ko pridem domov, me je mama vesela ali ne. Včasih pa tudi kupi razne sladkarije.

Janez, 3.a.

Rada imam svojo mamico, ker skrbi zame, ker me je rodila, kuha in pomaga pri nalogi. Jaz pokažem, kako imam rada svojo mamico, ker jo ubogam, kar mi ukaže. Moja mamica pokaže, ko ima me rada.

Tončka, 3.a.

Mamo imam rad, ker me zjutraj pokliče in mi pripravi zajtrk. Ko pa se vrnem iz šole, je na mizi kosilo.

Vojko, 3.a.

Svojo mamico imam rada zato, ker mi pomaga pri nalogah, ki jih ne znam, ker nam kuha, živa, pere in dela še kaj drugega. Imam jo rada, ker se na dan vidiva le nekaj uric. Če sem bolna, skrbi, da še bolj ne zbolim. Skrb ji vračam tako, da ji pomagam.

Mirjam, 3.a.

Svojo mamico imam rad zato, ker mi veliko pomaga in tudi kuha, pere, lika, pospravlja, ob prostem času pa bere.

Uroš, 3.a.

Mamo ima rad zato, ker mi veliko kupi. In tudi veliko da. Tudi večkrat kaj pove.

Martin, 3.a.

Svojo mamico imam zato rada, ker skuha kosilo, mi pomaga pri domači nalogi. Jaz pa ji pomagam tako, da grem v trgovino namesto nje.

Tina, 3.a.

Mamo ima zato rad, ker mi pomagam. Mene ima mama zato rada, ker ji kdaj pomagam. Pomagam ji tudi zaradi tega, ker mi tudi kdaj pomaga. Kdaj ji tudi nočem narediti tega, kar želi.

Tadej, 3.a.

KDAJ (ZAKAJ) JE MAMA VESELJA (ZADOVOLJNA) ?

Mama je vesela, kadar iz šole

prinesem petico in kadar sem priden.

Peter, 3.a.

Mama je vesela, če prinesem petke iz šole. Vesela je, če sem priden.

Janez, 3.a.

Mama je vesela, kadar dobim dobre ocene. Najbolj je vesela, ko dobim petico.

Tončka, 3.a.

Mama je vesela, kadar ji prinesem drva, ali opravi kakšno drugo delo. Vesela je tudi, če v šoli dobim petico.

Vojko, 3.a.

Mama je vesela, če imam dobre ocene in znam v šoli. Zelo je vesela, če ji pomagam in če kaj delam.

Mirjam, 3.a.

Moja mama je vesela, kadar iz šole prinesem pet, posebno tedaj, kadar sem na koncu šolskega leta odličen.

Uroš, 3.a.

Mama je vesela takrat, ko prinesem iz šole kakšno petko. In kadar ji kaj prinesem ali dam.

Martin, 3.a.

Mama je vesela takrat, ko sem pridna in kadar ji pomagam.

Tina, 3.a.

Mama je zadovoljna, če ji prinesem kaj lepega. In tudi, če ji kaj pomagam.

Tadej, 3.a.

FINANČNO POROČILO O POSLOVANJU V LETU 1982

Uspešnost, oz. neuspešnost temeljne organizacije, ocenjujemo na osnovi primerjave doseženih rezultatov s planiranimi in na osnovi primerjave doseženih rezultatov tekočega leta z rezultati enakega obdobja preteklega leta. Poleg tega je za presojanje pomembna tudi primerjava s sorodnimi podjetji, z rezultati, ki jih dosega celotna DO ISKRA Široka potrošnja, SOZD ISKRA in ne nazadnje tudi z rezultati v okviru gospodarstva občine Škofja Loka. Ker rezultatov poslovanja v okviru delovne organizacije, SOZD ISKRA in gospodarstva občine Škofja Loka kot tudi rezultatov sorodnih podjetij, še ni na razpolago, bomo v nadaljevanju obravnavali le primerjavo doseženih rezultatov TOZD v primerjavi s planom in enakim obdobjem preteklega leta. Absolutne vrednosti posameznih elementov celotnega prihodka, dohodka in čistega dohodka ter njihova indeksna primerjava so zaradi boljšega pregleda podane v tabeli I, ki je v prilogi.

V letu 1982 smo realizirali celotnega prihodka 9,7 % več kot

smo planirali, oz. kar 54,4 % več kot v enakem obdobju preteklega leta. Vrednostno to pomeni 2.021.206.334,79 din.

Struktura celotnega prihodka po vrstah realizacije je naslednja:

- 45,5 % realizacija na domačem trgu preko TOZD Prodaja/din 919.262.188,90/;
- 34,3 % realizacija na tujem trgu/vključno s tečajnimi razlikami, premijo in izvozom na klirinško področje/;
- 13,3 % realizacija na domačem trgu /direktna prodaja/;
- 5,0 % realizacija materiala in odpadkov;
- 1,9 % ostala realizacija /udeležba na dohodku bank in DSP, inventurni viški, itd./.

Ob deležu izvoza /vključno s kliringom/ je pomembno poudariti, da se je delež izvoza na konvertibilno področje /čisti izvoz in kooperacije/ v primerjavi s celotnim prihodom v letu 1982 znižal in znaša v letu 1982 28,77 %, v letu 1981 pa 29,88 %, kar nas opozarja na to, da bomo morali izvozu pos-

Ob sprejemanju zaključnega računa

vetiti še več pozornosti. Če podrobneje analiziramo realizacijo na tujem trgu, moramo povedati, da je bilo realizirano izvoza po tečaju SIV-a v vrednosti 386.157.584,88 din, obračunanih in plačanih tečajnih razlik 113.775.768,63 din in 81.546.739,05 din premij. Poleg izvoza na konvertibilno področje v skupni vrednosti 581.480.032,56 din je bilo realizirano še 111.318.054,07 din izvoza na nacliringsko področje.

Za doseganje celotnega prihodka v prej omenjeni višini smo porabili 1.547.758.390,30 din sredstev. To pomeni 6,4 % več kot smo planirali, oz. 48,4 % več, kot v enakem obdobju preteklega leta. V skupini porabljenih sredstev odpade na surovine in material 1.287.972.972,52 din, oz. 83,2 % /leta 1981 82,2/. V primerjavi s planom smo porabili surovin in materiala 4,6 % več, medtem ko primerjava s predhodnim letom pove, da je bilo porabljenih 50,8 % več teh sredstev, kar pa ni nič posebnega, saj je tudi celotnega prihodka precej več. Amortizacijo osnovnih sredstev smo obračunali v višini 89.566.394,07 din, kar pomeni 81,3 % več kot smo planirali in kar 134,8 % več kot v predhodnem letu. Takšen porast vrednosti obračunane amortizacije tako v primerjavi s preteklim letom kot v primerjavi s planom, je posledica zakonskih sprememb stopenj za obračun amortizacije ki so se spremenile s 1.1.1982. Minimalno amortizacijo rabimo za nadomestitev, oz. obnavljanje opremljenosti ali pa za razširjeno reprodukcijo. V strukturi porabljenih sredstev predstavlja amortizacija le 5,3 % kljub svojemu velikemu porastu /v letu 1981 3,3 %/. Ostalih 11,5 % strukture porabljenih sredstev predstavljajo ostali režijski stroški, kamor spadajo: stroški energije, transportne storitve, stroški investicijskega vzdrževanja, odpisi drobnega inventarja, reklama in pro-

paganda, stroški zastopanja, akvizicije, stroški marketinga, stroški avtomatske obdelave podatkov, kilometrine, dnevnice itd... V absolutni vrednosti predstavljajo ti stroški 178.219.023,79 din. Gledano primerjalno so bili v letu 1982 večji od lanskoletnih za 18,5 %, medtem ko od plana ni bilo bistvenega odstopanja.

Po odbitku porabljenih sredstev od celotnega prihodka, oz. po pokritju materialnih stroškov, dobimo dohodek. Dohodka smo ustvarili v letu 1982 473.447.944,49 din, kar pomeni 21,9 % več kot v enakem obdobju preteklega leta. V primerjavi z letom 1981 smo dohodka ustvarili 75,2 % več, kar je razumljivo, saj smo lani poslovali z izgubo in nismo pokrili niti vseh izplačanih osebnih dohodkov. Razporeditev dohodka po namenu je bila naslednja:

- prispevki za SIS-e materialne in nematerialne proizvodnje ter davkov DPS so znašali 73.506.200,95 din. To pomeni 62,3 % več kot v preteklem obdobju in 51,1 % več kot smo planirali. Razlog za takšno povečanje je sprememba stopenj teh prispevkov in davkov med letom in pa sprememba osnov;
- stroški skupnih služb delovne organizacije in SOZD-a so bili obračunani in plačani v višini 8.223.005,55, kar pomeni 11,1 % manj kot smo pla-

nirali in 32,4 % več kot v predhodnem letu; - obresti od kreditov smo obračunali v višini 125.215.052,75 din, kar pomeni 150,4 % več kot smo planirali. V primerjavi z letom 1981 smo za obresti razporedili 115,5 % več dohodka. Tako velik porast obresti od kreditov kaže, da smo TOZD kot celota veliko preveč zadolženi in da bo treba spremeniti način poslovanja. Te obresti namreč pomenijo dobro polovico vseh izplačanih osebnih dohodkov TOZD. V okviru gospodarstva občine imamo daleč največje obresti, saj predstavljajo četrtnino obresti celotnega gospodarstva. Če bi obresti od kreditov v letu 1982 rasle normalno, oz. z normalnim trendom, bi bilo tudi čistega dohodka in s tem posredno akumulacije bistveno več. V letu 1983, ko so obrestne mere za najete kredite še dodatno porasle, bomo morali s poslovanjem ustvariti več lastnega kapitala in ne samo skrbeti za to, da delamo, čeprav ne po kriteriju ekonomičnosti in gospodarnosti, kar smo govorili že prej.

Obresti od eskonta menic, meničnega poslovanja in zamudne obresti, ki so v letu 1982 močno porasle, zlasti kažejo na dejstvo, da smo celo leto imeli hude težave z likvidnostjo. Zlasti opozarjajo na pomanjkanje lastnih obratnih sredstev za financiranje nemotene obsega

Zaradi nazornejšega prikaza za obresti podajamo obresti razčlenjene še po posameznih vrstah, in sicer:

		Indeks 82/81
- obresti od kreditov za osnovna sredstva	44.152.343,65	142,0
- obresti od kreditov za obratna sredstva	3.438.422,95	98,0
- obresti od kreditov za občasna obrat.sredstva	31.934.937,95	284,7
- obresti od kreditov za eskont menice	19.530.907,85	256,7
- obresti od meničnega poslovanja in zamudne obresti	26.158.440,35	559,2
	<u>125.215.052,75</u>	

poslovanje. Zadnjih pet let smo kljub temu, da so bili rezultati pozitivni /z izjemo leta 1981/, bistveno premalo povečevali lasten poslovni sklad, kar se nam močno pozna.

Po razporeditvi dohodka po namenu nam je ostalo še 266.503.685,24 din čistega dohodka. V primerjavi s planom smo dosegli le 2,3 % več, medtem ko nam primerjava s preteklim letom kaže 83,9 % porast. Primerjava z lanskim letom ni realna, saj smo lani imeli izgubo.

Predlog razporeditve čistega dohodka je naslednji:

- del čistega dohodka za osebne dohodke znaša 212.956.499,35 din. To pomeni 7 % več kot smo planirali in 33,5 % več kot v enakem obdobju preteklega leta. Pri takšni razporeditvi sredstev za OD so le ti še vedno v skladu z družbenim dogovorom o razporejanju sredstev za osebne dohodke, ki je veljal za leto 1982;
- del čistega dohodka za stanovanjski del sklada skupne porabe za leto 1982 in leto 1981 znaša 20.225.019,40 din. V primerjavi s planom to pomeni 11,1 % manj, če upoštevamo samo leto 1982. Poleg tega moramo v letu 1982 kriti še obveznost iz stanovanjskega dela sklada za leto 1981, saj tega dela lani zaradi izgube nismo pokrili;
- del ČD za sklad skupne porabe
 - ostali del znaša 14.500.000,00 din. Ta sredstva so razporejena za naslednje namene:
 - prispevek za Krajevno skupnost Železniki 1 % BOD
 - prispevek za Krajevno skupnost Selca /za šolo/ 0,5 % BOD
 - prispevek za finans.opremljanja stavbn.zemljišč 1,3 % BOD
 - prispevek za km-tijsko zemlj.skupn.Škofja Loka 0,4 % BOD

Na zboru delavcev

- regres za letni dopust in prehrano režijcev
- ostale dajatve - sindikat in ostalo.

Procentualno to pomeni 19,5 % več kot smo planirali. Razlog so nekateri dodatni prispevki, ki smo jih samoupravno sprejeli;

- del ČD za poslovni sklad znaša 6.985.967,89 din, oz. le 26,8 % predvidenega plana. Ob tem lahko ponovimo še enkrat, da bi nam vsak odstotni delež znižanja obresti, materialnih stroškov ali ostale režije lahko prinesel boljši, oz. večji delež čistega dohodka za poslovni sklad. Delež sredstev, ki ga namenjamo za poslovni sklad, ne bo zadostoval niti za obvezna združevanja, ki smo jih samoupravno sprejeli /10,2 % prispevki SIS-om materialne proizvodnje, 1,3 % prispevek za opremljanje

industrijskih zemljišč, združevanje za ISKRO, za nerazvite itd.../;

- del ČD za rezervni sklad znaša 11.836.198,60 din, kar pomeni 2,5 % od dohodka in zato 21,9 % preseganja plana. Ob tem ni kaj reči, saj velja zakonsko določilo o višini rezervnega sklada in koliko časa smo ga dolžni formirati.

Na koncu naj podam samo še podatek o akumulaciji in gibanju zalog.

Akumulacija v letu 1982 je bistveno manjša kot smo planirali iz že znanih razlogov in znaša le 18.822.166,49 din, oz. le 52,6 % plana. Spet bi lahko poudarili, če bi ...

V prilogi finančnega poročila je podana tudi tabela II, kjer so prikazani kazalci uspešnosti gospodarjenja. Iz tabele je razvid-

Stanje zalog repromateriala, gotovih izdelkov in nedokončane proizvodnje na koncu leta 1982 pa je naslednje:

	31/12-82	I 82/81
- zaloge repromateriala in drobnega inventarja	274.441.230,49	104,5
- zaloge nedokončane proizvodnje	72.134.561,72	262,3
- zaloge gotovih izdelkov	<u>53.214.672,43</u>	202,0
	399.790.464,64	

Tabela I: CELOTNI PRIHODEK, DOHODEK, ČISTI DOHODEK IN RAZPOREDITEV

Vrednost Elemen.CP in D	realizacija	realizacija	Indeks	
	1982	1981	real.82	I R/P
I. CELOTNI PRIHODEK	2.021.206.334,79	1.309.297.004,80	154,4	109,7
l.Porabljena sred.	1.547.758.390,30	1.038.997.749,06	148,9	106,4
- surovine in mat.	1.287.972.972,52	853.914.195,56	150,8	104,6
- amort./minim./	81.566.394,07	34.740.977,89	234,8	189,3
- ostala porab.sr.	178.219.023,71	150.432.575,69	118,5	100,3
I. DOHODEK in razpo- red.dohodka po na- menu	473.447.994,49	270.299.255,74	175,2	121,9
-prisp.SIS-om, davki	73.506.200,95	45.297.787,25	162,3	51,1
-stroš.skup.služb	8.223.005,55	6.209.497,80	132,4	88,9
-stroš.TOZD Prodaja	-	15.821.055,85	-	-
-obresti od kredit.	125.215.052,75	58.106.845,90	215,5	250,4
II. ČISTI DOHODEK				
in razporeditev	266.503.685,24	144.864.068,94	183,9	102,3
-del ČD za oseb. dohodke	212.956.499,35	159.505.920,00	133,5	107,0
-del ČD za stan. del SSP-82	11.231.607,10	-	-	88,9
-del ČD za st.del SSP-leto 81	8.993.412,30	-	-	-
-del ČD za ostali del SSP	14.500.000,00	-	-	111,5
-del ČD za poslov. sklad	6.985.967,89	-	-	26,8
-del ČD za rezerv. sklad	11.836.198,60	-	-	-
IZGUBA	-	14.641.851,06	-	121,9
AKUMULACIJA	18.822.166,49	-	-	52,6

Tabela II: Kazalci uspešnosti gospodarjenja v letu 1982 in primer-

KAZALEC	VREDNOST		Indeks	
	1982		82/81	R/P
1. dohodek na delavca	513.509,02		167,7	122,3
2. dohodek/poppr.upor.posl.sred.	0,34		106,3	97,1
3. dohodek/porablj.sred.	0,306		117,6	144,6
4. akumulacija/dohodek %	3,97		-	27,6
5. akumul./čisti dohodek %	7,06		-	33,8
6. čisti dohodek/delavca	289.049,55		176,2	102,7
7. čisti OP/delavca-mes.poppr.	13.422,16		126,6	106,9
8. OD in SSP/delavca-mes.poppr.	21.075,70		140,00	104,1
9. celotni prih./poppr.upor. posl.sred.	1,462		95,6	115,1
10. CP/porablj.sredstva	1,306		103,6	102,4
11. ČD za OD + SSP/akumul.	11,91		-	-
12. ČD na delavca/mes.poppr.	24.087,46		176,2	102,7
13. celotni prih./plan.CP	109,7		114,2	-
14. dohodek/plan.doh.	121,9		167,7	-
15. del ČD za OD/plan OD	107,0		103,0	-
16. poppr.upor.posl.sr./del.	1.499.765,55		154,7	129,6
17. AKUMULACIJA	18.822.166,49		-	52,6
18. izvoz na kovn.podr./ cel.prihodek	28,77		96,3	-

no, da so vsi kazalci boljše kot v preteklem letu, kar je razumljivo, saj smo že večkrat omenili, da je primerjava zaradi lanskoletne izgube otežkočena. Kazalce bi morali primerjati z kazalci uspešnosti gospodarjenja v sorodni proizvodnji, če bi hoteli dobiti realno oceno. Teh podatkov še ni na razpolago, zato jih sedaj ne bomo obravnavali.

Nastran Valentina, dipl. oec.

POROČILO O REZULTATIH POSLOVANJA V LETU 1982

I. PROIZVODNJA

Poslovanje v drugem letu srednjeročnega obdobja 1981-1985 lahko označimo kot dobro, posebno če upoštevamo težko gospodarsko krizo doma in v svetu. Ugodna je zlasti primerjava s poslovanjem v preteklem letu, nekoliko slabši pa so indeksi primerjave s planom.

V letu 1982 smo izdelali 2.674.954 izdelkov v vrednosti 1.427.894.850 din, kar je količinsko 4 % več in vrednostno 21 % več kot v letu 1981. S tako realizacijo smo količinski plan dosegli le 84 %, vrednostni plan 97 %. Glavni krivec za nedoseganje plana proizvodnje so bile zopet stalne težave z dobavo repromateriala. Zaradi tega so se močno povečali zastoji v proizvodnji, ki so bistveno vplivali na slabši izkoristek delovnega časa, kot smo ga planirali.

II. PRODAJA

Celotna vrednost prodaje po bruto prodajnih cenah znaša 1.818.

GOSPODARSKI PLAN ZA LETO 1983

861.550 din. Preko TOZD Prodaja smo prodali za 1.076.181.015 din gospodinjskih aparatov in elektromotorjev, v interni prodaji za 231.744.416 din in v izvozu za 510.936.119 din naših izdelkov.

Plan prodaje smo dosegli 94 %, medtem ko smo prodali za 40 % več kot v letu 1981.

Skupna vrednost doseženega izvoza je znašala 12.110.118 \$. S to realizacijo še zdaleč ne moremo biti zadovoljni, saj smo izvozili za 3 % manj kot v letu 1981 in za 12 % manj kot smo predvideli v gospodarskem planu. Čisti konvertibilni izvoz smo napram preteklemu letu povečali za 11 %, izvoz na clearingško področje smo več kot podvojili, kooperacije pa so se zmanjšale za celih 29 %.

REZULTATI POSLOVANJA V LETU 1982

ELEMENTI	REALIZAC.	REALIZAC.	PLAN	REAL.	REAL.
	1982	1981	1982	1982	1982
1. REAL. PROIZ.					
- količinsko	2.674.954	2.566.297	3.203.000	104	84
kolek. motor.	910.193	770.972	1.267.000	118	72
asinh. motor.	352.073	430.665	520.000	82	68
sesal. enote	669.975	575.332	750.000	116	89
gosp. aparati	221.002	185.531	266.000	119	83
sesalniki	169.870	126.985	179.000	134	95
varn. sirene	161.801	223.187	221.000	72	73
2. VRED. PROIZV.					
- v 000 din	1.427.895	1.181.173	1.474.899	121	97
3. PRODAJA V					
000 din	1.818.862	1.298.542	1.926.282	140	94
branž. prod.	1.076.181	812.601	1.116.231	132	96
inter. prod.	231.744	150.860	194.821	154	119
4. IZVOZ v β					
- skupaj	12.110.118	12.505.352	14.798.328	97	82
- kooperac.	5.580.651	7.881.065	6.985.753	71	80
- čisti konv. izvoz	3.806.355	3.416.668	6.388.675	111	60
- clearing	2.723.112	1.207.619	1.423.900	225	191
5. UVOZ v β	9.589.070	10.468.425	9.355.753	92	102
6. POVPR. ŠT. ZAPOSLEN.	930	875	927	106	100
7. POVPR. OD ČASA	13.163,93	10.692,17	12.550	123	105
8. IZKOR-DEL. ČASA	65,5	65,5	67,6	100	97
9. NADURE	1,8 %		3 %		

Benedičič Minka, dipl.oec.

V istem obdobju smo uvozili za 9.589.070 \$ reprodukcijskega materiala in opreme, kar predstavlja 8 % manj kot v letu 1981 in 2 % več kot smo planirali.

Povprečno število zaposlenih v letu 1982 je bilo 930 delavcev. Na dan 31.12.1982 je bilo 952 zaposlenih, in sicer 512 žensk in 440 moških.

Povprečni mesečni netto osebni dohodek v rednem delovnem razmerju je v letu 1982 znašal 13.163,93 din, to je v primerjavi s preteklim letom 23 % več.

V letu 1982 smo opravili 37.970,5 nadur od 2.085.229 skupno plačanih ur, kar predstavlja 1,8 %. V planu pa smo predvideli 3 % nadur.

1. UVOD

Z letom 1983 prehajamo v drugo polovico srednjeročnega obdobja 1981-1985. Gospodarski plan za leto 1983 predstavlja konkretizacijo ciljev, postavljenih v srednjeročnem planu 1981-1985.

Pri izdelavi gospodarskega plana smo upoštevali realizacijo v letu 1982, Samoupravni sporazum o temeljih plana SOZD ISKRA, občinsko, republiško ter zvezno resolucijo.

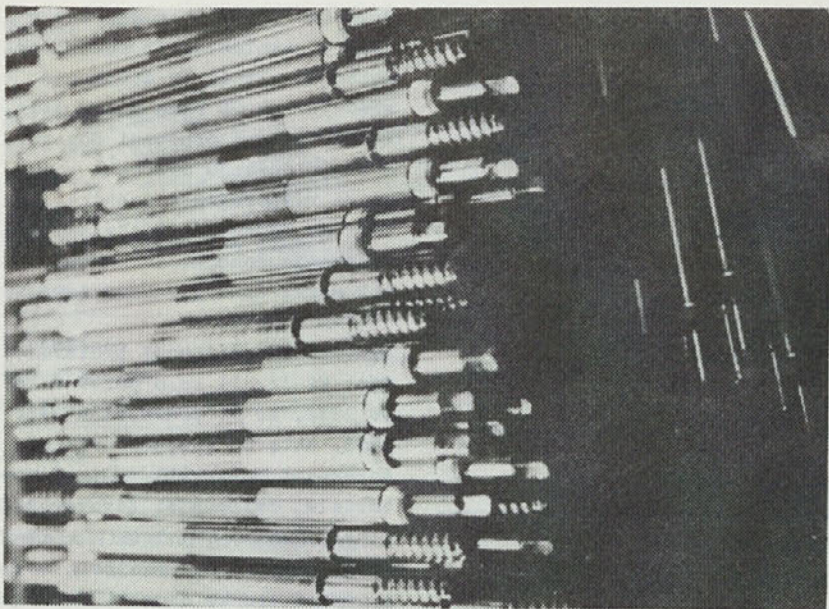
Vse te dokumente smo vključili v gospodarski plan v okviru dosedaj znanih elementov, vsi izvedbeni resolucijski akti pa še niso znani.

2. PROIZVODNJA

Pri postavljanju plana proizvodnje smo imeli za cilj doseganje čimvečjega čistega konvertibilnega izvoza. Povečanje proizvodnje napram realizaciji v letu 1982 znaša 18 %.

Glede na to, da bomo v letu 1983 delali z istimi kapacitetami kot v letu 1982 ter z minimalnim povečanjem zaposlenosti, bomo morali vso povečanje proizvodnje doseči s povečanjem produktivnosti.

Povečanje produktivnosti pa ne pomeni samo boljše delo produktivnih delavcev, temveč predvsem boljša organizacija in priprava dela ter tehnološke in razvojne izboljšave. Tako bo potrebno za doseganje planiranih rezultatov povečati dela, ki jih izvajajo zunanji kooperanti za cca. 45.000 ur, oziroma 5 % celotnega potrebnega fonda ur.

Gredi - pomemben sestavni del elektromotorjev

V okviru TOZD-a pa bo potrebno doseči:

1. V proizvodnji sestavnih delov - 6 % poveč. produktiv.
2. V montaži sestavnih delov - 4. % poveč. produktivnosti

To pa bo možno doseči le z angažiranjem celotnega kolektiva, in sicer:

- a) 2 % - razvojno konstrukcijske izboljšave,
- b) 2 % - tehnološke izboljšave,
- c) 2 % - priprava in organizacija dela, zmanjšanje zastojev.

Poleg tega pa bo določena dela potrebno opraviti z nadurnim delom, predvsem v proizvodnji sestavnih delov, na določenih operacijah predvsem v oddelku avtomatskih stiskalnic pa bo potrebno občasno uvajati 3. izmeno. Nadaljevalo pa se bo že utečeno poslovno tehnično sodelovanje z ISKRO Žužemberk ter TEHTNICO Železniki.

3. KADRI

Povečanje zaposlenosti je predvideno v okviru občinske reso-

lucije ter ostalih dogovorov o kadrovski politiki. Pri zaposlovanju pa bomo predvsem upoštevali naše štipendiste.

4. PRESKRBA S SUROVINAMI IN RE-PROMATERIALOM

Doseganje predvidenih rezultatov proizvodnje bo v veliki meri odvisno od pravočasne in zadostne preskrbe z domačimi in uvoženimi repromateriali. Ta preskrba še ni v celoti zagotovljena in bo odvisna od ukrepov, s katerimi bodo določeni pogoji gospodarjenja v letu 1983.

Naloga gospodarskega sektorja je, da vzpostavi z dobavitelji take odnose, ki bodo dolgoročno zagotavljali nemoteno preskrbo.

5. IZVOZ, PRODAJA

Osnovni cilj je doseganje čimvečjega izvoza in to v okviru mednarodnih kooperacij ter v čistem konvertibilnem izvozu.

Glede na vse večji razkorak med prodajnimi cenami izdelkov in cenami repromaterialov bi morala prodaja doseči na domačem tr-

gu vsaj 10 % povečanje cen.

Devizna bilanca je izdelana na podlagi sedaj znanih kriterijev, iz katere izhaja, da bo treba iskati dodatne vire deviznih sredstev za pokritje vseh obveznosti. Dejansko stanje pa bo razvidno, ko bo znano, s koliko procenti deviznih sredstev bo razpolagalo gospodarstvo, oziroma, katere obveznosti bo treba pokrivati iz lastnih deviznih sredstev.

6. INVESTICIJE

S ciljem prestrukturiranja proizvodnega programa ter še večje izvozne usmeritve nameravamo v letu 1983 pričeti z investicijo v program servomotorjev.

V tabeli je prikazana predvidena investicija po cenah iz leta 1982.

Naslednja faza pa bo priprava investicijskega programa za velikoserijsko proizvodnjo koračnih elektromotorjev.

Ta dva programa predstavljata dolgoročni razvoj našega TOZD in s tem preusmeritev k profesionalnim, tehnično zahtevnim ter izvozno usmerjenim programom.

V tem letu bo tudi zaključena investicija v program namenske proizvodnje.

Ostale nabave osnovnih sredstev se bodo financirale iz sredstev amortizacije s ciljem ohranjanja enostavne reproduktivne sposobnosti.

7. CELOTNI PRIHODEK IN DELITEV

V letu 1983 predvidevamo doseči cca. 40 % delež izvoza v celotnem prihodu.

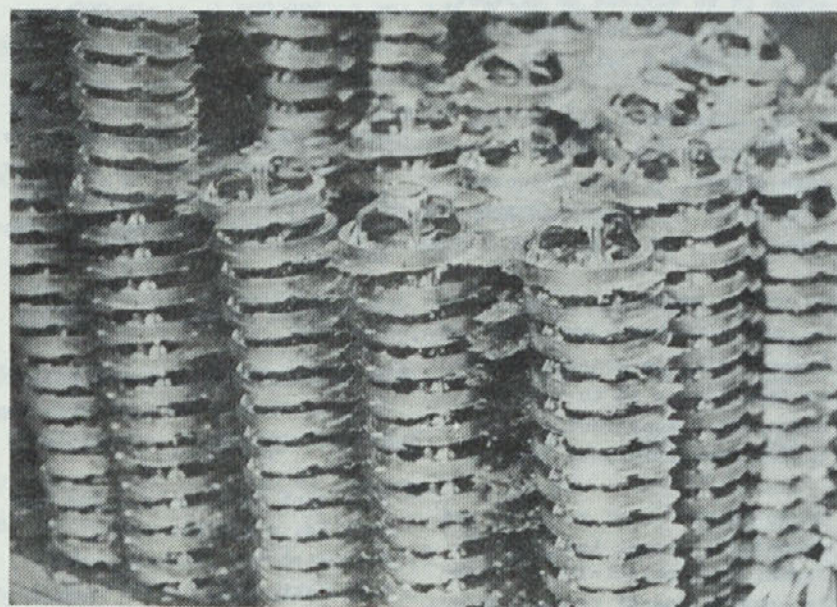
Planirani dohodek bo možno doseči le, v kolikor se bo umirila rast cen osnovnih reprodukcijskih materialov.

Tabela I: Nekaj glavnih podatkov iz gospodarskega plana 1983

	Realiz. 1982 (ocena)	Plan 1983	Indeks
1. Proizvodnja po planskih cenah v 000 din	1.388.071	1.670.008	120
2. Število izdelkov	2.672.999	3.173.431	118
3. Število zaposlenih	930	955	103
4. Izvoz v \$	12.109.118	14.472.608	120
5. Uvoz v \$	9.135.574	9.035.592	99
6. Celoten prihodek	1.950.000	2.670.173	137
7. Dohodek	410.000	532.564	130
8. Sredstva za OD	211.677	253.000	120
9. Sredstva skupne porabe	22.420	26.500	118
10. Produktivnost (št. izd. na delavca)	2.874	3.322	115

Tabela II: Plan proizvodnje - primerjava plana za leto 1983 z realizacijo 1982

	K o l i č i n a			V r e d n o s t v 000 din		
	Real.82	Plan 83	Ind.	Real.82	Plan 83	Ind.
Kolek.motor.	910.193	1.138.500	125	188.552	202.170	107
Asinhr.mot.	352.073	413.000	117	62.669	83.087	133
Sesalne enote	668.020	729.000	109	226.916	234.697	103
Varnost. sir.	161.801	165.600	102	45.728	46.818	102
Sesalniki	169.870	213.000	125	476.516	637.900	133
Gosp. aparati	221.002	314.200	142	240.131	303.515	126
Sestav.delj za						
Idrijo				72.263	79.488	110
Ostalo	190.040	200.000	105	75.296	76.000	101
S K U P A J	2.672.999	3.173.431	118	1.388.071	1.670.008	120

Uliti ležajni jarmi sesalca

Sredstva za OD so planirana v okviru resolucijskih usmeritev. Natančna merila za določanje sredstev za OD bodo znana šele, ko bo sprejet družbeni dogovor o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka, zato bodo dejanski OD odvisni od doseganja dohodka in predpisanih meril iz dogovora.

Problem financiranja proizvodnje, ki je bil zelo pereč v letu 1982, se bo prenesel v leto 1983, zato bo potrebno veliko pozornost posvetiti zalogam materiala, oziroma si zagotoviti dolgoročne vire dodatnih sredstev, s čimer bi zmanjšali že kritično visoke obresti od kreditov.

Za spremljanje doseženih rezultatov so prikazani tudi kazalci uspešnosti poslovanja.

Ko je Janko Veselinović postal dramaturg Narodnega pozorišta v Beogradu, so ga obiskali novinarji. Vedeli so, da Janko ni strokovnjak za gledališka vprašanja, zato jih je zanimalo, kako se bo znašel na novem mestu. Neki novinar je vprašal dramaturga, kaj misli o operi.

Janko se je popraskal po bradi in dejal:

»Veš, dragi moj, vse, kar je slabo napisano in se ne da brati, se zapoje. To, vidiš, je opera!«

Tristan Bernard je nekoč svetoval takole:

»Denar si smeš izposoditi samo od pesmistov. Ti namreč sploh ne verjamejo na vrnitev.«

Pri neki predstavi se je igralcu Ciletu Bogiču besedilo tako strašno zatikalo, da je igralko oblival znoj.

Ko se mu je v nekem trenutku ravno spet zatiknilo, je hip za tem nenaodoma odjahano rekel: »Jaz zdaj grom.«

Partnerica je začudeno pogledala, kajel tega besedila v njunem prizoru sploh ni bilo. Komaj ji je uspelo, da je z improviziranim besedilom spravila prizor spet v tek. Vse se je pojasnilo šele za kulisami.

Cile se je zanimal samo na sufferja in tako je njej tudi stavek: »Jaz zdaj grom!« Teh besed pa ni izgovoril suffer, temveč neki gledalec iz prve vrste svojemu sosedu.

Tabela III: Finančni plan - celotni prihodek in njegova delitev

	v 000 din
Prihodki, ustvar. s prodajo na domačem trgu	216.148
Prihodki, ustvar. s prodajo na tujem trgu	1.184.332
Prihodki, ustvar. na domačem trgu (preko TOZD PRODAJA)	1.252.193
Interna realizacija (kuhinja, inv. vzdrž.)	17.500
CELOTNI PRIHODEK	2.670.173
Porabljene surovine in material	1.815.604
Amortizacija	90.000
Ostala porabljena sredstva	232.005
DOHODEK	532.564
Prispevki za SIS	48.710
Del.doh. za delovno skupnost	13.258
a) DO	10.712
b) SOZD	2.546
Obresti od kreditov	110.000
Ostali prispevki iz dohodka	34.250
ČISTI DOHODEK	326.346
Osební dohodki	253.000
Skupna poraba - stanov. del	16.500
Skupna poraba - ostalo	10.000
Rezervni sklad	13.400
Poslovni sklad	33.446
AKUMULACIJA	48.846

Tabela IV: Planirani kazalci uspešnosti poslovanja 1983

Vrsta kazalca	Plan 1983
Dohodek/delavca	557.659
Dohodek/poprečno uporabljena poslovna sredstva	0,39
Čisti dohodek/delavca	341.724
Akumulacija/dohodek %	8,8
Akumulacija/čisti dohodek %	14,4
Akumulacija/poprečno uporabljena posl. sred.	3,43
OD in SSP/delavca-mesečno poprečje	24.389
Čisti OD/delavca-mesečno poprečje	15.454
Poprečno uporabljena poslovna sredstva/delavca	1.428
GP/poprečno uporabljena obratna sredstva	3.242
CP/porabljena sredstva	1,25
del ČD za OD in SSP/akumulacija	5,97
ČD/delavca - mesečno povprečje	28.477
Akumulacija v 000 din	48.846
Dohodek/porabljena sredstva - ekonomičnost	0,25

Lojze Megušar, dipl.ing.

AKTIVNOSTI SVETA KRAJEVNE SKUPNOSTI ŽELEZNIKI V MANDATNEM OBDOBJU 1978-1982

Statut KS v podrobnostih obravnava delovanje posameznih organov kot sestavni del delegatskega sistema in širše družbene skupnosti.

Kot novost v organiziranju in delovanju KS smo formirali odbore naselij:

1. Češnjica - Log
2. Kres
3. Otoki - Racovnik - Trnje
4. Na Plavžu - Jesenovce,

ki imajo podobno nalogo kot vaški odbori:

1. Martinj vrh
2. Ojstri vrh - Smoleva
3. Podlonk - Prtovč
4. Studeno
5. Zali log

Žal ugotavljamo, da dejavnost odborov naselij še ni zaživela o taki obliki in aktivnosti, kot se odraža v vaških odborih.

Namen take opredelitve je večja možnost izražanja problemov s konkretnimi rešitvami. Okolje, v katerem človek živi, ga najboljše pozna ter v sodelovanju z ostalimi krajanji največ lahko prispeva za ureditev okolice, kot pri reševanju vsakodnevnih problemov.

KS tvorimo občani in le s aktivnim delom posameznika in dobrim medsebojnim sodelovanjem lahko ustvarjamo pogoje za dobro počutje in s tem učinkovito delo

v tovarni ali kateremkoli opravilu.

Poleg vaških odborov in odborov naselij kot pobudnikov za posamezne aktivnosti ima SVET KS v svoji sestavi naslednje odbore in komisije:

1. Odbor (komite) za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito
2. Odbor za komunalno gospodarstvo in urbanizem
3. Odbor za izvedbo programov in del po referendumu
4. Odbor za plan in program razvoja KS
5. Odbor za upravljanje gradbenih objektov
6. Odbor za stanovanjsko gospodarstvo in razvoj samoupravljanja.

Komisije:

1. za telesno kulturo in rekreacijo,
2. za kulturo in prosveto,
3. za zdravstvo in socialno varstvo,
4. za upravljanje pokopališča,
5. za finančno poslovanje,
6. za statut in druge samoupravne akte,
7. za podeljevanje priznanj,
8. volilna komisija.

SVET KS v povezavi z navedenimi odbori in komisijami usklajuje predlagane rešitve ter prinaša odločitve za realizacijo postavljenih nalog.

V obravnavanem obdobju je bil poudarek na izvajanju del po REFERENDUMU, katerega rezultati so bili objavljeni v vašem glasilu.

Poleg del po referendumu beležimo aktivnosti, ki so odraz prizadevanj tudi sosednjih KS, delovnih organizacij ali boljše rečeno OBČANA SELŠKE DOLINE. Izgradnja nove pošte z vgrajeno

avtomatsko telefonsko postajo je ponoven dokaz, da le z združenimi močmi, skupnimi interesi ter medsebojno povezanostjo lahko slavimo nove zmage in zadovoljujemo življenjske potrebe tudi v težjih pogojih gospodarjenja. Z novo telefonsko centralo bo omogočen nadaljni razvoj telefonskega omrežja tudi v hribovite predale. Kaj pomeni telefon v slučaju elementarne nesreče ali v nujnem primeru zdravniške pomoči, požaru in podobnih primerih, ne zahteva širše razlage.

Vrednost investicije je znašala 40.000.000,00 din. Prav toliko se predvideva za kabelsko povezavo do Škofje Loke. Po sporazumu z DO PTT Kranj 50 % vrednosti investicije prispevajo DO v Železnikih.

Podobna akcija je potekala za izgradnjo vodovoda PLENSAK v skupni vrednosti 17.000.000,00 din.

Poravnava stroškov se odraža v povečani ceni vode in karnalščine. Tako zahteven projekt je bilo mogoče izvajati samo v povezavi z Gradbenim podjetjem TEHNIK TOZD Komunala iz Škofje Loke, kateremu smo prenesli vodovod v upravljanje.

Pomanjkanje vode v sušnih obdobjih ter upravičena negotovanja občanov so nas vzpodbujala k večji aktivnosti tako, da je bila investicija zaključena eno leto pred planiranim rokom. Celoten projekt omogoča zajetje dodatnih količin pitne vode z razširitvijo cevovodnega omrežja proti BELCAM, DOLENJI VASI, ŠEVLJAM IN BUKOVICI.

Investicije so se izvajale tudi v dograjevanju kanalov za odpadne vode s priključki na glavni kolektor do čistilne naprave.

Zadostne količine kvalitetne pitne vode, čista neonesnažena

voda potokov in rek brez večje onesnaženosti zraka, danes varstveniki narave in načrtovalci življenja v bodoče ocenjujejo za največjo dobrino sodobnega sveta.

Večje težave smo imeli pri opredeljevanju in pridobivanju zadržalnih površin za individualno in blokovno gradnjo. Dolgotrajni postopki so nekatere občane prisilili, da so iskali rešitve izven SELŠKE DOLINE.

V sodelovanju s ostalimi KS je bilo veliko truda in prizadevanj v akcijah načrtovanja in usklajevanja urbanističnega plana. Poudarek se je nanašal na ohranjanje zelenih površin za pridobivanje hrane, kar pa z razvojem industrije, stanovanjsko izgradnjo, šolskimi in drugimi objekti ni bilo mogoče v celoti upoštevati obmejstranskih interesov.

Zaključujejo se priprave za izgradnjo klubskih prostorov in stanovanj za naše upokojeence. Objekt se bo gradil ob ZDRAVSTVENEM DOMU z rušenjem razpadajoče Jegrove vile.

Ob novi pošti je rezerviran prostor za postajo MILICE. Gradnja je v planu za leto 1983-84.

Brednjeročni plan krajevne skupnosti do leta 1985 predvideva nadaljevanje akcij, katerih cilj je ustvariti pogoje za učinkovito delo, dobre poslovne rezultate ter prijetno počutje občana.

Tone Tavčar

DEJAVNOST TOZD RAZISKOVALNI INŠTITUT

Raziskovalni inštitut je najmlajši TOZD v DO ŠIROKA POTROŠNJA, saj se je formalno registriral oktobra 1981 leta. Ker je ta TOZD posebnega pomena za delovno organizacijo, opravlja v glavnem dejavnosti za potrebe proizvodnih TOZD v delovni organizaciji. Preden pa opišemo delovanje TOZD v letu 1982, bomo na kratko opisali Raziskovalni inštitut.

Lociran je v Ljubljani na Tržaški c. 2, kjer je bil do leta 1974 Iskra "Zavod za avtomatizacijo". Šteje 24 delavcev, z naslednjo strukturo; 10 VS, 4 VŠ, 2 SS, 8 široki profil. Povprečna starost delavcev je 34 let in povprečna delovna doba 11 let, skoraj v celoti v raziskovalno - razvojni dejavnosti. Raziskovalni inštitut ima v svoji sestavi naslednje oddelke:

- projektivni oddelek s skupinama za raziskave in razvoj električnih strojev in elektronike,

- konstrukcijski oddelek,
- laboratorij,
- prototipni oddelek.

Z ozirom na strukturo kadrov in opremljenost laboratorija in prototipnega oddelka so glavne dejavnosti Raziskovalnega inštituta raziskave in razvoj električnih strojev s pripadajočo krmilno elektroniko in RR delo na "klasičnih" digitalnih in mikroprocesorsko krmiljenih elektronskih vezjih.

Dobršen del dejavnosti Raziskovalnega inštituta pomeni tudi RR delo na izdelkih, ki se uporabljajo v posebne namene (npr. JLA).

Delavci TOZD Raziskovalni inštitut pridobivamo prihodek na naslednje načine:

- 30 % prihodka predstavlja združevanje sredstev skupnega RR programa DO Široka potrošnja,
- 60 % prihodka ustvarjamo s pogodbami o RR nalogah za pro-

izvodne TOZD v DO Široka potrošnja in

- 10 % prihodka ustvarjamo s pogodbami o RR nalogah izven DO Široka potrošnja.

Naloge, ki jih opravljamo na način pod prvo alinejo, imenujemo naloge "A" program; naslednje naloge "B" programa in končno naloge za naročnike izven DO Široka potrošnja naloge "C" programa.

Naloge programa "A"

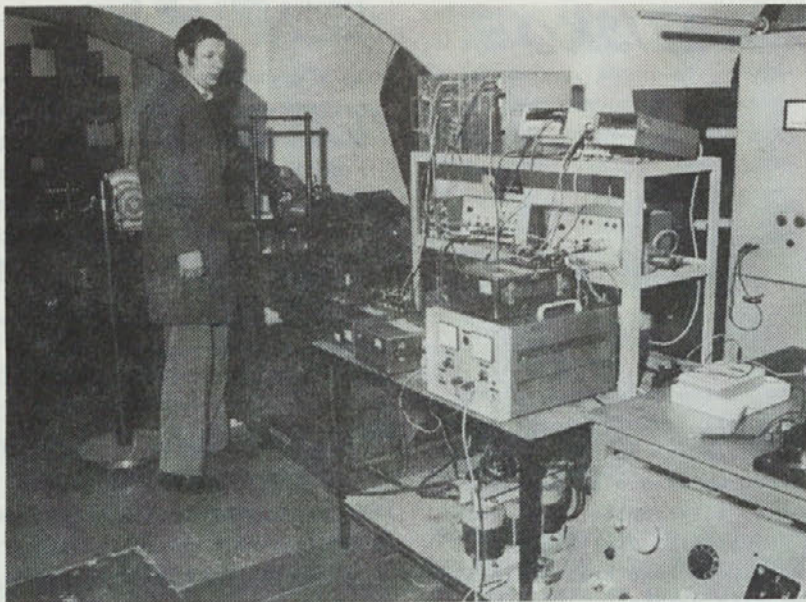
Naloge tega programa za tekoče leto predlaga Področni kolegij za RR dejavnost DO in jih potrdi Odbor za razvojno programsko politiko DO. Potek izvajanja nalog med letom spremlja Področni kolegij za RR dejavnost, kateremu Raziskovalni inštitut podaja ob koncu vsakega trimesečja poročilo. Ob koncu leta Poročilo Raziskovalnega inštituta strokovno pregleda Področni kolegij za RR dejavnost in Odbor za razvojno programsko politiko, ki ga tudi predloži v sprejem DS DO.

V letu 1982 je Raziskovalni inštitut opravljal naslednje RR naloge iz programa "A":

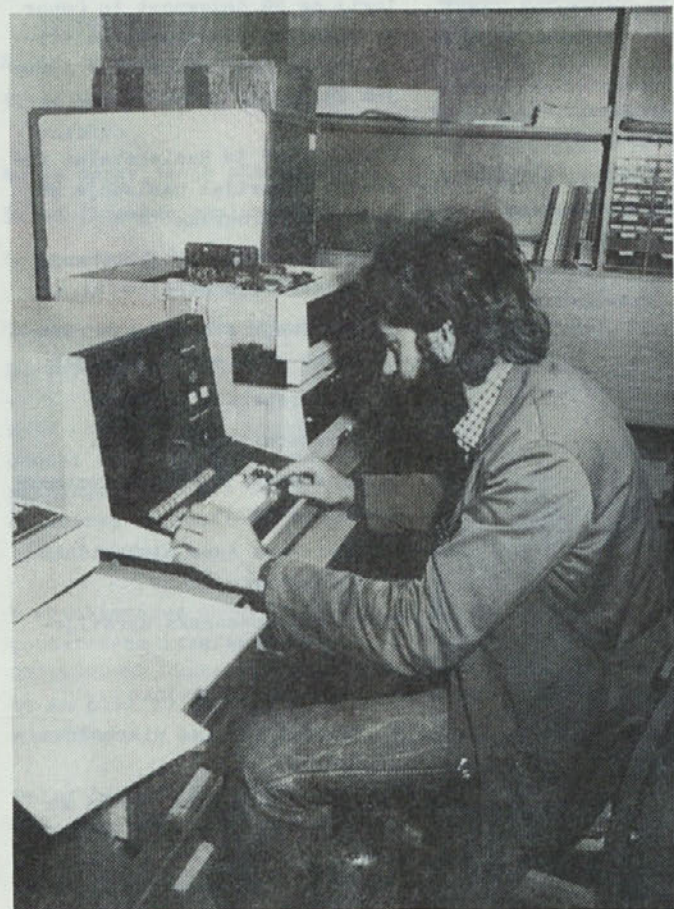
1. Računalniško projektiranje električnih strojev
2. Povečanje stopnje izkoristka na enosmernih motorjih
3. Elektronska komutacija
4. Enosmerni servomotorji
5. Sinhronski motor za dvosmerno delovanje
6. Raziskava šuma električnih agregatov
7. Mikroprocesorsko upravljanje
8. Hišni TV računalnik
9. Uporaba Iskrine mikroelektronike
10. Medicinska elektronika za klinično in osebno rabo
11. Laboratorijske raziskave in metode
12. Osnovne raziskave za JLA.

Del prototipne delavnice.

Merilno mesto za enosmerne elektromotorje.

Delovno mesto razvijalca mikroprocesorskih vezij.

Obširno poročilo o opravljenem delu iz programa "A" so prejeli vodje razvojnih sektorjev TOZD in direktorji TOZD.

Namen nalog programa "A" je pridobitev osnovnih znanj na novih področjih ali pa poglobitev znanj na področji, ki so v programu delovne organizacije. S tem si odpiramo možnosti za izboljšanje kvalitete izdelkov in ustvarjamo predpogoje za razvoj izdelkov, ki predstavljajo danes takoimenovane profesionalne izdelke.

V okviru programa "B" smo v letu 1982 pričeli in v letu 1983 nadaljujemo naslednje naloge za TOZD Elektromotorji:

1. Enosmerni servomotor ϕ 150
2. Reluktančni koračni motor za printer
3. Elektronski regulator brez povratne vezave za motor MKM 0920
4. Elektronski regulator s povratno vezavo za motor MKM 0920
5. Elektronsko vezje za krmiljenje koračnega motorja
6. Elektronsko vezje z mikroprocesorjem za krmiljenje koračnega motorja
7. Izmenični servosistemi

Že iz naslovov nalog vidimo, da opravljamo v Raziskovalnem inštitutu za TOZD Elektromotorji RR naloge, ki predstavljajo usmeritev tovarne v profesionalni program, ki ga je v št. 6 tega glasila omenil Jože Šturm, dipl.ing.

Seveda predstavlja usmeritev v program profesionalnih izdelkov ali sistemov trd oreh za celotno verigo od razvoja, tehnologije, proizvodnje, nabave, prodaje itd.

Rezultati niso vidni preko noči, predstavlja pa takšno usmeritev edino boljši jutri za nas in naše znanke.

V naslednjih številkah glasila bomo predstavili posamezne izdeike, ki so tu le naštet.

Nenazadnje smo v Raziskovalnem inštitutu v letu 1982 uspešno razvili dva tipa motorjev za uporabo v JLA, ki jih bomo proizvajali v TOZD Elektromotorji, in ki že predstavljajo prvi korak v "visoko" profesionalo.

Karel Karđoš, dipl.ing.

OBČNI ZBOR OO SINDIKATA

5. februarja je imela naša OO sindikata tradicionalni občni zbor. Kot vedno je potekal v dveh delih. V prvem delu smo pregledali delovanje sindikata v preteklem letu in si zadali smernice za delovanje v bodoče, v drugem delu pa je potekal kratek kulturni program, večerja in zabava s plesom. Od vabljenih gostov so se vabilu odzvali predsednik občinskega sindikalnega sveta tov. Sedej, predsednik KOS DO ISB tov. Beravs, sekretar KOS DO ISP tov. Fleischman in predsednica IO sindikata OŠ Prešernove brigade tov. Bonča.

Delovanje in probleme, s katerimi se je sindikat srečeval v preteklem letu, je podal predsednik IO. Iz tega poročila bi povedal nekaj glavnih ugotovitev.

Novi IO sindikata, ki se je konstituiral v začetku prejšnjega leta, si je zadal cel spekter nalog. Naša akcija je bila preširoko zastavljena, saj je večkrat zmanjkalo časa ali pa je

bilo premalo interesa. Zavedati se moramo, da smo člani izvršnega odbora sindikata delavci kot vsi drugi in je na prvem mestu izpolnjevanje naših delovnih nalog. V bodoče bo potrebno naloge sindikata usmeriti v obvladovanje ključnih problemov ohranjanja življenjskega standarda naših delavcev. To bomo dosegli z dvigom produktivnosti, povečanjem izvoza, zmanjšanjem materialnih stroškov in kvalitetnejšimi izdelki. Potrebno bo pa razčistiti nekatere probleme znotraj SOZD ISKRA, saj ne moremo dovoliti, da bi naša proizvodnja stala na račun nekakšnih "skupnih" interesov.

Sindikavno organizacijo smo skušali približati delavcem s sestanki IO sindikata in njegovih komisij, organizacijo razširjenih sestankov in zborov delavcev. Na teh sestankih so se reševali ključni problemi tovarne in zavzemale nadaljne usmeritve. Sindikat pa je skrbel tudi za kulturno in športno udejstvovanje svojih članov.

Pri uresničevanju planov in ukrepov družbenoekonomske politike smo v preteklem letu naleteli na vrsto problemov. Pogoji gospodarjenja so postali zaostreni in smo tako največjo pozornost posvečali problemom v zvezi z produktivnostjo, izvozom, zmanjševanjem zalog, predelavo nekvalitetnih surovin, razpolaganju z minimalnim odstotkom deviz itd. Z internimi sanacijskimi ukrepi smo skušali izboljšati organizacijo v tovarni in odgovornosti posameznikov in skupin do izvrševanja zastavljenih delovnih nalog. Stanje se kljub temu ni bistveno popravilo. Odgovornost do dela naj pomeni za posameznika ali skupino kvalitetno izvrševanje zastavljenih delovnih nalog. Najraje ugotavljamo pri sodelavcu ali drugem oddelku, kaj vse ni narejenega. Pri tem na svoje obveznosti radi pozab-

ljamo. Posplošena je tudi disciplinska odgovornost. Tukaj se negirajo organizacijski predpisi in pristojnosti vodij oddelkov in skupin. Organizacijski predpisi so v tovarni zato, da bi vladal nek red. Kar zamislimo si celotni promet brez prometnih znakov in pravil obnašanja na vozišču. Mnogokrat se v tovarni obnašamo kot pijani vozniki na cesti in krčimo osnovna pravila organiziranosti dela. Od direktorja do zadnjega delavca smo medsebojno povezani. Ta povezanost naj pomeni, da je mojster predpostavljeni delavcu, vodja oddelka mojstru in tako vse do direktorja. Velikokrat smo priče, ko se vodje oddelkov ali sektorjev ukvarjajo s problemi, ki so v pristojnosti njihovih podrejenih in tako izgubljajo čas za pomembnejše stvari. Vsak naj bo pristojen na svojem področju in na nivoju, ki mu pripada.

Poslovanje tovarne smo spremljali preko periodičnih in polletnih obračunov. Sedaj pa je pred nami tudi zaključni račun za leto 1983. Gospodarili smo pozitivno, potrebno bo pa vložiti velike napore, da situacijo v letošnjem letu popravimo, saj se pri današnjih razmerah lahko tehtnica hitro prevesi na nasprotno stran.

Dotaknil bi se tudi odnosov s TOZD MONTAŽA Sp. Idrija. Želja nas vseh je, da bi bili dobri. Dobro za nas pomeni ekonomski odnos, ki naj bo postavljen na realna tla. Kakršenkoli samoupravni sporazum mora dopuščati vnašanje sprememb, saj je spreminjanje razmer na tržišču dinamičen proces, zato mora biti tudi vsak dogovor ali sporazum v taki obliki, da lahko sledi tej dinamiki. Z naše strani je treba realno oceniti proizvodne kapacitete, ki naj zadovoljijo potrebe TOZD Montaža. Ko je na taki podlagi količina naših polizdelkov defi-

nirana, nas to brez pogojno zavzuje na dobavo dogovorjenih količin. V delu na takšnih osnovah ne vidim več bistvenih problemov, ki so spremljali odnose med dvema partnerjema v preteklosti.

Do dela delegacij moramo zavzeti drugačen odnos. Ne smemo jih pustiti osamljene, ampak jim pomagati od strokovnih služb do IO sindikata in vsakega posameznika. Posebno, ko se v delegacijah obravnavajo gradiva, ki se nanašajo na našo tovarno, je potrebno v obravnavo takih gradiv vključiti širši krog naših delavcev.

Tudi v preteklem letu je sindikat posvetil veliko pozornost družbenemu standardu svojih delavcev. To pred vsem pomeni kreditiranje nakupa zemljišč, privatne in družbene gradnje. Seveda za te namene lahko povečujemo sredstva le s hkratnim povečevanjem uspešnosti gospodarjenja.

Počitniška dejavnost naše tovarne se je v glavnem naslanjala na naše 3 prikoliče, v katerih pa ne morejo letovati vsi zainteresirani člani kolektiva. Rešitev pričakujemo z ustanovitvijo Počitniškega društva Šk. Loka. V sedanjih razmerah lahko

pridemo do povečanja počitniških kapacitet le z združevanjem sredstev na nivoju občine.

Sindikata je v preteklem letu deloval tudi na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite, kulturne in športne dejavnosti, sodelovanje z upokojenimi člani kolektiva itd.

Iz poročila predsednika IO se ponujajo kar same usmeritve za delovanje v letu 1983. Pred vsem naj bi delovali na področju družbenoekonomskih odnosov, pa tudi kulturna in športna dejavnost ne sme biti bistveno okrnjena kljub težki gospodarski situaciji. Kultura in šport dajeta delavcu novih moči pri premagovanju vsakodnevnih delovnih naporov.

Na uradnem delu občnega zbora je bilo podano še poročilo nadzornega odbora, poročilo blagajne vzajemne pomoči, finančno poročilo in finančni plan za leto 1983. Izvedene so bile tudi nadomestne volitve dveh novih članov IO sindikata. Izvoljena sta bila tov. Benedičič Minka in tov. Rihtaršič Jože. Potreba po nadomestitvi je nastala s prekinitvijo delovnega razmerja dveh naših članov IO.

V kulturnem programu so sodelovali recitatorski krožek naše tovarne, folklorna skupina OS Prešernove brigade in Dekliški kvintet. Izvajalci v kulturnem programu so uspeli ustvariti prijetno razpoloženje med prisotnimi člani kolektiva, ki se je nadaljevalo z zabavo s plesom ob zvokih ansambla OBZORJE iz Železnikov.

Ob koncu poročila z občnega zbora bi se rad zahvalil vsem, ki so kakorkoli pomagali pri organizaciji in izvedbi občnega zbora. Posebno priznanje zasluži osebe kuhinje, redarji in servirke, saj so celo noč skrbeli za naše dobro počutje.

Predsednik IO sindikata
Hostnik Janez, ing.

DELO MLA- DINSKE OR- GANIZACIJE OD APRILA 1981 DO DANES

Tovarna elektromotorjev in gospodinjskih aparatov vključuje danes v svoje vrste 353 mladincev. Interese te množice mladih zastopa mladinska organizacija. Po izvolitvi vodstva in članov komisij pred dvema letoma si je organizacija načrtala program dela. Zastavljene naloge smo več ali manj uspešno izpolnili, čeprav bo treba na tem področju delati še bolj zavzeto.

Prva akcija mladine je bilo čiščenje okolice tovarne ter okrasitev slavnostne tribune in

Predsednik OO sindikata tov. Hostnik Janez podaja poročilo o delu

tovarniških prostorov ob otvortvi novih prostorov. Udeležili smo se seminarja in konference mladih Široke potrošnje, ki sta bila v Poreču. Zastopniki mladine so se udeležili pohodov na Porezen. Za praznik dela 1. maj smo kurili kres na Ratitovcu. Sodelovali smo v pripravah na sindikalni piknik in občni zbor. V varstvo smo prevzeli spominsko ploščo v Megušnici. Recitacijska skupina si prizadeva popestriti vzdušje na proslavah in družabnih prireditvah.

Pred dobrim letom dni smo imeli tečaj z uvozom sestavnih delov za gospodinjske aparate, ki jih izdelujemo v sodelovanju s tujimi partnerji. Ko smo polizdelke končno lahko uvozili, je nastalo ozko grlo v montaži gospodinjskih aparatov. Sestavili smo skupino mladincev iz vrst režijskih delavcev. Z enotedenskim delom v montaži so pripomogli, da smo izpolnili planske obveznosti.

Sodelovali smo tudi v akciji popravila garancijskih listov za gospodinjske aparate.

Največji odziv mladih pa je bil pri organizaciji in izvedbi športnih prireditev. Organizirali smo dvodnevno smučanje na Kaninu, začetni in nadaljevalni smučarski tečaj na Soriški planini, tekmovanje v malem nogometu med oddelki, kegljanje posameznikov. Sodelovali smo na turnirju v kegljanju med OO ZSME Selške doline in osvojili 1. mesto. Ob ustanovitvi odbojkarške ekipe smo pomagali finančno z nakupom dresov. Organizirali smo mladinski ples. Zadnja akcija na športnem področju je organizacija začetnega in nadaljevalnega smučarskega tečaja na Soriški planini. Udeležijo se jih lahko tudi drugi člani kolektiva.

Mladinska organizacija se tudi stalno vključuje v delo občinske

konference ZSMS in sodeluje z OOS v tovarni. Udeležujemo se skupnih akcij s koordinacijskim svetom ZSMS Široke potrošnje. Zbiramo gradivo za stanovanjsko problematiko mladih in se pripravljamo za obravnavo le-te na seminarju, ki bo meseca marca.

Z delom mladih v mladinski organizaciji pa ne moremo biti povsem zadovoljni. Sestankov in akcij se udeležuje premalo mladincev, pa še ti so stalno eni in isti. Mogoče je temu vzrok preslaba informiranost, premalo učinkovito agitiranje, velika odvisnost od javnih prevoznih sredstev, izmensko delo kot tudi dejstvo, da se veliko mladih po opravljenem delu dodatno izobražuje na večernih šolah.

Čeprav so razmere v mladinskih organizacijah po nekaterih drugih TOZD-ih Široke potrošnje še bolj zaskrbljujoče, pa mora biti naloga naše mladinske organizacije, da svoje člane še bolj pritegne k delu. Samo na ta način bomo lahko uspešno sodelovali z drugimi samoupravnimi organi v tovarni ter dajali predloge in pripombe, oziroma zahtevali pojasnila ob sprejemanju poslovnih odločitev.

Več kot enotretjinska zastopnost mladincev v strukturi zaposlenih v tovarni nas obvezuje, da se bolje organiziramo in izpolnimo naloge, ki jih od nas pričakuje celotni kolektiv.

Janez Kavčič, dipl.ing.
Bačič Dragica

RAZPIS ŠTIPENDIJ ZA ŠOLSKO LETO 1983/84

V "DELU" je bil 16. februarja 1983 objavljen skupni razpis kadrovskih štipendij za šolsko leto 1983/84. Naša TOZD je razpisala naslednje štipendije:

Obdelovalec kovin:

- brusilec	5 štip.
- strojni mehanik	5 štip.
- strugar	4 štip.
- orodjar	5 štip.
strojni tehnik	4 štip.
elektrikar	4 štip.
elektrotehnik - elektr.	3 štip.
elektrotehnik - energ.	1 štip.
inž. strojništva	1 štip.
dipl.inž. strojništva	1 štip.
dipl.elektro inž.	
- elektronika	1 štip.

Na neki orkestralni vaji potoži mlad dirigent Betetto: »Sakramentski orkester, danes pa ga je kdaj po notah! Betetto se »začudi«: »Kako pa nsj ga orkester kida drugače kot — po notah?«

Betetto ni bil navdušen za hrupno popevkarstvo in pop glasbo. Nikoč je privlekel neki Betetov kolega časopis, kjer je pisalo, da je nekje neki popevkar tako »intenzivno« popevkal, da je omedlel. Tedaj je Betetto zanosil: »To je pa od hudica čudno! Navadno je narobe. Navadno namreč popevkarji toliko časa tulijo, da omedli — občinstvo!«

Skladatelj Wagner je znan po dožini svojih oper. Nekoč neki dirigent res malce izzivalno vpraša »Julčeta«, če je tudi on zoper Wagnerja. »Julče« se odreže: »Nič nimam zoper Wagnerja, samo pozimi ga je treba uprizarjati. Če ga namreč uprizorje poleti, se lahko zgodi, da je predstave konec šele takrat, ko se v hribih že dela dani!«

Betetto, tudi rektor ljubljanskega konservatorija, prisostvuje produkciji gojencev tega zavoda. Nad dosežki ni preveč navdušen. Neka pevka pedagoginja vpraša, kaj sodi o neki njeni učenki. Betetto je precej nataktnen: »Hudica, če bi imela glas, posluh in postavo, bi nazadnje še bila za operno pevko!«

KAKO BI PREDSTAVILA SVETU SVOJ DOMAČI KRAJ

Moj domači kraj je mesto Železniki. Leži na dnu Selške doline. Skozi teče reka Sora z mnogimi pritoki. Ta lepa dolina sega vse od stranskega grebena Julijskih alp in Cerkljanskega hribovja do soteske pod Lubnikom, kjer se odpira v zahodni del Sorškega polja, ki je del obsežne Ljubljanske kotline. Tako je Selška dolina ne le pred vrati Škofje Loke, temveč tudi glavnega slovenskega mesta Ljubljane.

Skozi Železnike pelje cesta ves čas tik ob Sori. Od rečne struge se na obeh straneh vzpenjajo bregovi, katerih strmine so vendar ponekod uporabili za senožeti, ki kar visijo nad dolino. Dolina je zelo lepa in zanimiva zaradi svoje pokrajinske raznolikosti naravnih lepot in svojevrstne zgodovine.

Skoraj 600 let so Železniki živeli od železarstva. Od tod tudi ime kraja. Vprejšnjem stoletju je železarstvo začelo hirati zaradi konkurence velike industrije. V začetku tega stoletja pa je popolnoma izumrlo,

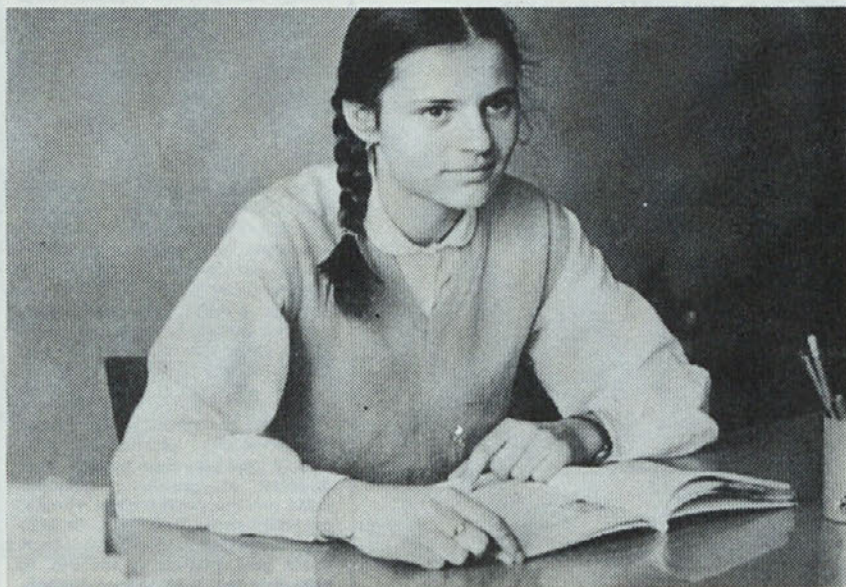
a spomin na tiste čase še živi.

V starem delu Železnikov so med strmimi bregovi razvrščene stavbe, mogočne starinske hiše z lepimi portali, kovanimi polkni, škrilastimi strehami ter upokojenim plavžem, v katerem so talili rudo. V eni izmed teh hiš je tudi muzej, v katerem je prikazano delo in življenje v tistem času. Nad vzhodom v muzej je napisano:

Starim Železnikom v spomin, spremembivosti časov v opomin, sled minulega trpljenja, up sedanjega življenja.

Danes so Železniki že zelo razvito in moderno mesto. Stopajo s korakom časa. Nam, ki tu živimo, delamo, hodimo v šolo in se zabavamo, je lepo. Rada imam naše Železnike. Tu odraščam, tu imam dom. Če me pot kdajkoli zanese v svet, bom s ponosom povedala, od kod sem in se rada vračala v svoj rojstni kraj.

Helena Demšar, 8.a.
OŠ Prešernove brigade
Železniki

Prvo mesto na razpisu ob krajevnem prazniku je dobila Helena Demšar

MATERI

Mati, tvoj obraz je kakor podoba srca. Zmrači se, kadar te žalimo, zasije, kadar te razveselimo.

Tvoje blage oči so podobne sončnim žarkom, ki prepode meglo in ogrejejo naša srca.

Tvoje ljubeče, zgarane roke nas stisnejo v svoj objem in potolažijo.

Naj ostane tvoj obraz podoba srca, naj bodo tvoje oči sončni žarki, naj bodo tvoje roke naša tolažba še dolgo, dolgo ...

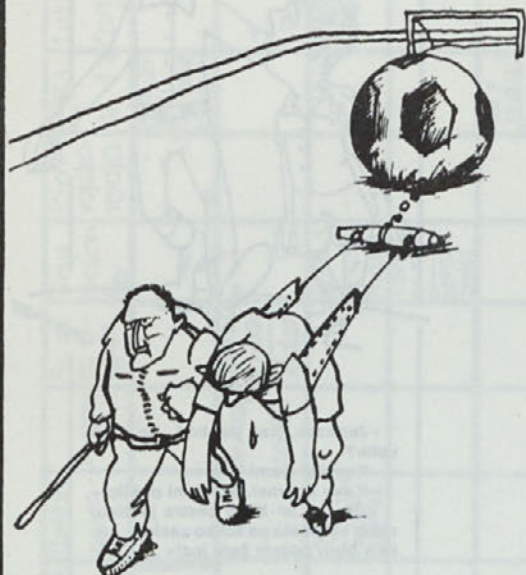
T.L.

Švedski kralj Gustav je bil svoje čase strasten igralec tenisa. Udeleževal se je mnogih turnirjev, kjer so ga zaradi anonimnosti vpisovali v sezname kot »Mister x«. Nekoč sta s Francozom Jeanom Barotro tvorila močan par. Med igro mu je razigrani Francoz večkrat ukazal: »Bolj na levo, bolj na levo, prosim.« Po končani igri reče kralj svojemu soigralcu: »Zanimivo, da mi tudi vi venomer govorite isto kot moj predsednik vlade.«

Za najvidnejšo pojavo med ameriško lakoatletsko gardo je leta 1958 veljal Parry o'Brien, svetovni prvak in olimpijski zmagovalc v metu krogle. Svoj 18—19 meterski met izvaja po nekem čudnem ceremonialu. Najprej z rokami gladi kroglo tako dolgo, dokler je ne očisti zadnjega miligrama prahu. Nato jo položi previdno v travo. Sledi neskončno dolga minuta koncentracije, nakar pobere kroglo in jo v lepih, harmoničnih gibih sproži v zrak. Zadnji del sunka spremlja močan »bojni« krič, ki se mu izvije iz grla.

Ta krič je nekega dne močno navdušil skupino Indijancev iz plemena Sioux, ki so mladega junaka opazovali med treningom. Sklenili so, da ga sprejmejo v svoje pleme in sam poglavar je pristopil k njemu, rekoč: »Ti priti k nam. Ti imenovati se Veliki jeziki.«

NOGOMET

Njegove laži so tako čiste, da bi jih resnica samo umazala.

Žrtve zamujenih revolucij so večje kot od izvršenih.

Kdor govori z dvema jezikoma, si enega ne osmоди.

Na vsakem stoletju leže kot breme sanje tisočletij.

Več nagrad je, ki časte knjigo, kot knjig, ki časte nagrado.

Najmanjša svoboda vlada tam, kjer jo zagotavljajo neštevilni zakoni.

Avtorjeve primerjave tako šepajo, da je bralec od tega ohromel.

Koristnost kolesarjenja je bila dokazana že davno prej, preden je bila ugotovljena škodljivost šofiranja.

Nekateri ljudje pišejo spomine, da bi naknadno izbojevali svoje bitke.

Z mladostniško vnemo trdnjavo laže zavzameš kot obdržiš.

Človekova pravila za borbo so konspiracija njegovih ciljev.

V borbi z moškimi žene premagajo same sebe.

WERNER EHRENFORTH

«Dožje resda nisva priklicala, toda ceremonija je pa enkratna!»

VESELJE DO ŽIVLJENJA

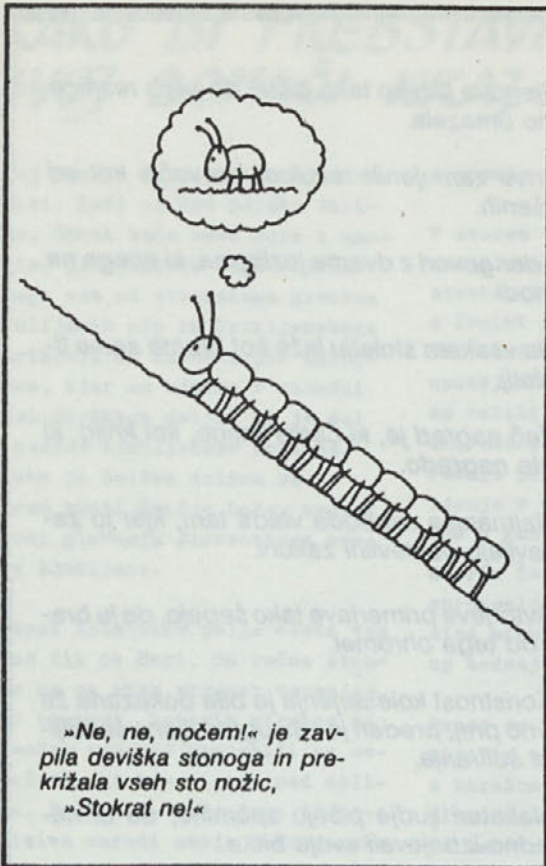
Na policiji zazvoni telefon. Neka ženska kliče na pomoč. Njen mož sedi na okenski polici v dvanajstem nadstropju in kriči, da bo skočil dol. Policisti prihitijo pod okno. Žena skuša pri sosednjem oknu prepričati moža, naj ne skoči.

«Peter,» vabi, «ljubček, pomisli na to, kaj vse te še čaka v življenju. Hladilnik še ni plačan. Televizor tudi še ni plačan. Za avto imava še štiriindvajset obrokov! Peter! Življenje je vendar tako lepo!»

NASPROTJA

«Glej no. Betka, spet si si dala prebarvati lase v črno?»

«Kaj pa naj bi naredila?» odvrne besno le-ta. «Hari, ta osel, mi je podaril bel športni avto. — Le kakšna pa bi bila v njem z blond lasmi?»

ELEKTROMOTOR

Glasilo izdaja "ISKRA" široka potrošnja TOZD Tovarna elektromotorjev in gospodinjskih aparatov Železniki.

Ureja:

- uredniški odbor: odgovorni urednik - Polajnar Vladimir, tehnični urednik - Tarfila Lojze, fotodokumentacija - Pintar Jože, član - Megušar Lojze, Pertovt Zdravka, Pernelj Marjan in Zgaga Stane,
- referent za izobraževanje in informiranje - Šekli Darinka

Lektor: Trojar Ladi

Naklada: 1000 izvodov

Po mnenju sekretariata za informacije SRS šteje "ELEKTROMOTOR" med proizvode, za katere se ne plačuje prometni davek.

Tiska tiskarna: DU Tomo Brejč Kranj

